

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У тезі розглянуто цифровізацію професійної освіти, як ключовий фактор підвищення якості підготовки фахівців у закладах вищої освіти. Проаналізовано наукові підходи до впровадження цифрових технологій у освітній процес, зокрема використання цифрових освітніх середовищ, онлайн-платформ, систем управління навчанням та інноваційних методів викладання. Визначено основні переваги цифрової трансформації освіти, серед яких підвищення доступності навчання, індивідуалізація освітнього процесу, розвиток цифрових і професійних компетентностей студентів. Окремлено проблеми та перспективи подальшого розвитку цифрової професійної освіти.

Ключові слова: *цифровізація освіти, професійна освіта, заклади вищої освіти, цифрові технології, якість підготовки фахівців, цифрові компетентності, освітнє середовище*

Abstract

The thesis examines the digitalization of vocational education as a key factor in improving the quality of specialist training in higher education institutions. Scientific approaches to the implementation of digital technologies in the educational process are analyzed, including the use of digital learning environments, online platforms, learning management systems, and innovative teaching methods. The main advantages of the digital transformation of education are identified, such as increased accessibility of learning, individualization of the educational process, and the development of students' digital and professional competencies. The challenges and prospects for the further development of digital vocational education are also outlined.

Keywords: *digitalization of education, vocational education, higher education institutions, digital technologies, quality of specialist training, digital competencies, educational environment*

Вступ

У сучасних умовах розвитку суспільства цифровізація освіти стала невід'ємним компонентом підвищення ефективності професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Глобальна інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчальний процес сприяє трансформації традиційних методів викладання та створенню нових освітніх можливостей, що відповідають вимогам цифрової економіки та ринку праці. Цифрові освітні середовища не лише розширюють доступ до знань, але й відкривають нові горизонти інтерактивної взаємодії між студентами та викладачами. Сучасна цифрова трансформація в освіті зумовлює зміни в організації навчального процесу, формуванні ключових компетентностей та розвитку професійної мобільності майбутніх фахівців. У зв'язку з цим дослідження процесів цифровізації професійної освіти в закладах вищої освіти є актуальним науковим завданням, яке дозволяє виявити її вплив на якість підготовки фахівців та визначити педагогічні умови ефективного впровадження.

Результати досліджень

Проаналізовано роботи науковців, а саме: О. Кузьменко, О. Кобилянський, С. Дембіцька (2023); Замрозович-Шадріна, С.Р., Юденкова, О.П. Антошук, С. В. (2024); Бацуровська І. В., Кашина Г. С., Курепін В. М.(2025); Березова, Л. С., Марущак, О. В., Ковтюх, Л. М. (2025); Сотніченко Ю. О.(2024); Самусь Т. В., Геревенко А. М., Островська-Бугайчук, І. М. (2024); Доценко С. О.(2025); Черновол Є.

О., Чепелюк А. В., Куртяк Ф. Ф. (2023); Поліщук Н. В., Бугасенко Т. І., Лемешева Н. В. (2024); Акімова О., Гапчук Я. (2025); Кононенко Л.В., О. В. Оришака О. В., Селіщева Є. В. (2022).

Аналіз наукових джерел свідчить про те, що цифровізація професійної освіти виступає комплексним педагогічним та соціально-технологічним феноменом, який суттєво впливає на якість підготовки фахівців у вищих навчальних закладах. Зокрема, цифрові освітні середовища розглядаються як інтегровані системи, що сприяють варіативності форм і методів навчання, активізують самостійну діяльність та професійну рефлексію здобувачів.

Серед ключових переваг цифрової трансформації виділяють підвищення доступності освітніх ресурсів, індивідуалізацію навчального процесу, можливість дистанційного та змішаного навчання, а також формування цифрової компетентності, що є критичною для фахівців ХХІ століття.

Цифрові технології дозволяють інтегрувати сучасні інструменти, такі як системи управління навчанням (LMS), адаптивні платформи, віртуальні лабораторії, що сприяє персоналізації освітнього процесу та розширенню можливостей практичної підготовки студентів. В наукових роботах зазначено, що інтеграція цифрових рішень у навчальний процес підвищує мотивацію здобувачів, розвиток ключових професійних компетентностей і якість освітніх результатів.

Навчальні технології також сприяють формуванню цифрової грамотності викладачів, що є важливою умовою ефективної реалізації освітніх програм у цифровому середовищі. Результати досліджень свідчать про необхідність педагогічної підтримки та професійного розвитку викладачів, які повинні володіти не лише технічними навичками, а й здатністю критично оцінювати та адаптувати цифрові інструменти відповідно до дидактичних цілей.

У контексті адаптації професійної освіти до сучасних викликів, цифровізація виступає важливим фактором забезпечення якості та конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Це підтверджується широким колом наукових джерел, які розглядають цифрові стратегії в освіті як основу формування університету нового покоління та ефективною підготовки фахівців у галузях технологій, дизайну, управління та інших професій.

Водночас процес цифровізації супроводжується певними викликами. Серед них — цифрова нерівність через неоднорідний доступ до технологічних ресурсів, недостатній рівень цифрових компетентностей серед викладачів та студентів, а також питання кібербезпеки та академічної доброчесності у цифровому просторі. Ці ризики потребують комплексних рішень, що включають розробку державних стратегій, модернізацію освітніх програм та підтримку інфраструктури.

Більше того, цифровізація дозволяє здійснювати нові підходи до оцінювання якості професійної підготовки на основі цифрових платформ та аналітичних даних, що допомагає краще відстежувати прогрес студентів і коригувати освітній процес у реальному часі.

Таким чином, результати досліджень підтверджують, що цифровізація професійної освіти відіграє ключову роль у модернізації освітнього процесу та створенні умов для високоякісної підготовки фахівців, які відповідають вимогам сучасного ринку праці.

Висновки

Отже, цифровізація професійної освіти виступає потужним фактором підвищення якості підготовки фахівців у закладах вищої освіти, що забезпечує доступність ресурсів, гнучкість навчання та формування компетентностей майбутніх спеціалістів. Однак її ефективна реалізація потребує комплексного підходу, включаючи розвиток цифрової компетентності викладачів, модернізацію навчальних програм, інфраструктурну підтримку та заходи щодо подолання цифрової нерівності. Ці умови є необхідними для забезпечення високого рівня професійної підготовки й конкурентоспроможності випускників у сучасному цифровому світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

О. Кузьменко, О. Кобилянський, і С. Дембіцька, «Інноваційні засоби формування професійної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей», *ЛедБез*, вип. 7, вип. 1-2, с. 01–07, Жов 2023. URL: <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2022-7-1-001-007>

С. Дембіцька і О. Кобилянський, «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з професійної освіти засобами цифрових технологій», *ЛедБез*, вип. 8, вип. 1-2, с. 1–7, Бер 2024. URL: <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2023-8-1-001-007>

Dembitska S. V. Forming the academic motivation of higher education students in the context of the digital transformation of the educational space. *Scientific Notes of Junior Academy of Sciences of Ukraine*. 2025. No. 2(33). P. 13. URL: <https://doi.org/10.51707/2618-0529-2025-33-02>

Замрозевич-Шадріна С. Р., Юденкова О. П., Антошук С. В. Навички майбутнього в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців: як цифровізація змінює вимоги до освіти // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2024. № 2 (71), ч. 2. С. 216–221. URL: http://www.afhn-journal.in.ua/archive/71_2024/part_2/35.pdf

Бацуrowsька І., Кашина Г., Курєпін В. Інтеграція сучасних освітніх технологій, системи якості вищої освіти та принципів безпеки життєдіяльності у підготовці фахівців // Перспективи та інновації науки. 2025. № 3 (49). URL: [HTTPS://DOI.ORG/10.52058/2786-4952-2025-3\(49\)-119-135](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3(49)-119-135)

Березова Л. С., Марущак О. В., Ковтюх Л. М. Модернізація освітніх програм закладів вищої освіти як фактор підвищення якості підготовки фахівців. 2025. URL: [HTTPS://DOI.ORG/10.5281/ZENODO.15295079](https://doi.org/10.5281/ZENODO.15295079)

Юлія О. С. Цифровізація освітніх технологій як чинник оновлення змісту і методів професійної підготовки у телекомунікаційній галузі. 2025. URL: [HTTPS://DOI.ORG/10.5281/ZENODO.15538890](https://doi.org/10.5281/ZENODO.15538890)

Самусь Т. В., Геревенко А. М., Островська-Бугайчук І. М. Вплив сучасних освітніх технологій на підготовку фахівців у професійній освіті України. 2024. URL: [HTTPS://DOI.ORG/10.5281/ZENODO.14561853](https://doi.org/10.5281/ZENODO.14561853)

Доценко С. Роль цифрових технологій у формуванні технічної творчості здобувачів професійної освіти // Молодь і ринок. 2025. № 9 (241). С. 23–27. URL: [HTTPS://DOI.ORG/10.24919/2308-4634.2025.338029](https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.338029)

Черновол Є. О., Чеплюк А. В., Куртяк Ф. Ф. Щодо цифровізації освітнього процесу у закладах вищої освіти України: нові можливості та перспективи // Академічні візії. 2023. № 15. URL: [HTTPS://ACADEMY-VISION.ORG/INDEX.PHP/AV/ARTICLE/VIEW/132](https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/132)

Поліщук Н. В., Бугасенко Т. І., Лемешева Н. В. Підвищення якості вищої освіти за допомогою цифрових технологій та дистанційного навчання для здобувачів вищої освіти в Україні. 2024. URL: [HTTPS://DOI.ORG/10.5281/ZENODO.14537287](https://doi.org/10.5281/ZENODO.14537287)

Akimova O., Napchuk Y. Current trends in the development of higher education pedagogy // Українська полоністика. 2025. Vol. 24, no. 2. P. 122–130. URL: [HTTPS://DOI.ORG/10.35433/2220-4555.24.2025.PED-1](https://doi.org/10.35433/2220-4555.24.2025.PED-1)

Кононенко Л., Оришак О., Селіщева Є. Формування цифрової компетентності як основа трансформації вищої освіти в умовах глобалізаційних процесів // Вісник науки та освіти. 2022. № 1 (1). URL: [HTTPS://DOI.ORG/10.52058/2786-6165-2022-1\(1\)-169-180](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1(1)-169-180)

Комар Владислав Ігорович – аспірант кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: Maxbeseda@gmail.com

Vladyslav I. Komar – Postgraduate Student, Department of Life Safety and Safety Pedagogy, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: Maxbeseda@gmail.com